

tření tomu odvolati k ministerstvu vnitra. Odvolání buď podáno do patnácti dnů u zemského úřadu a nemá účinku odkládacího.

(2) Podle stejných zásad buď postupováno okresním hejtmanem (náčelníkem) proti členům okresního zastupitelstva, výboru nebo okresních komisí. Vyloučený člen může podati do patnácti dnů stížnost u okresního úřadu, o níž rozhoduje s konečnou platností zemský prezident, vyslechna zemský výbor.

(3) Jestliže by se zemské zastupitelstvo, zemský výbor, okresní zastupitelstvo, okresní výbor nebo komise neustavily anebo staly se k usnášení nezpůsobilými, přísluší, jde-li o země, ministru vnitra, jde-li o okresy, zemskému presidentu, aby učinil potřebná opatření k vedení správy.

§ 101.

(1) Zemský prezident vyslechna zemské zastupitelstvo a okresní hejtman (náčelník) vyslechna okresní zastupitelstvo určí, pokud to zákon nestanoví, jakým způsobem mají býti ve veřejnou známost uváděna usnesení zemského a okresního zastupitelstva, jež jest veřejně prohlašovati.

(2) Na místo dosavadních zemských zákonů a župních úředních věstníků (listů) nastupují Zemské věstníky. Podrobnosti určí ministerstvo vnitra.

HLAVA DRUHÁ.

(1) Zákon o organizaci politické správy nabývá účinnosti dnem 1. července 1928. Již před tímto dnem lze provésti podle předpisů tohoto zákona opatření přechodná a opatření, jež zákon ku včasnému provedení předpokládá již v době předechozí.

(2) Pokud nebudou ustavena zemská a okresní zastupitelstva, jakož i zemské a okresní výbory, vykonává práva jim příslušející zemský prezident a, pokud jde o okresy, okresní hejtman (náčelník).

(3) Všeobecné právní předpisy, jakož i právní předpisy v jednotlivých zemích nebo župách zůstávají v platnosti, pokud tomuto zákonu nebo vládním nařízením na jeho základě vydáním neodporují.

(4) Ustanovení tohoto zákona se netýkají zemských peněžních ústavů, jejichž poměry upraví zvláštní zákon.

(5) Zákon provede ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými ministry.

126.

Zákon ze dne 14. července 1927 o volbách zemských a okresních zastupitelstev.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Úvodní ustanovení.

Pokud tento zákon neustanovuje jinak, nastupuje tam, kde zákon č. 330/1920 Sb. z. a n. mluví o župní volební komisi, na její místo zemská volební komise, kde mluví o okresním výboru, okresní zastupitelstvo, a kde mluví se o úředním listě, zemský věstník.

HLAVA PRVÁ.

Zákon ze dne 14. dubna 1920, č. 330 Sb. z. a n., o volbách župních zastupitelstev a okresních výborů se mění a doplňuje takto:

Nadpis se nahrazuje nadpisem tohoto zákona.

§ 1 se mění a bude zníti:

Právo voliti členy zemských zastupitelstev přísluší všem státním občanům Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den vyložení voličských seznamů překročili 24. rok věku svého, mají bydliště v zemi aspoň jeden rok, počítajíc zpět ode dne vyložení voličských seznamů, a z toho aspoň poslední tři měsíce v obci, o jejíž seznamy jde, kteří nejsou tímto zákonem výslovně vyloučeni z práva voliti a nenáleží k těm, kdož nemohou voliti podle ustanovení zákona ze dne 8. dubna 1927, č. 56 Sb. z. a n. o volebním právu příslušníků branné moci a četnictva.

Doba ztrávená ve vojenské službě, při válečných úkonech nebo v zajetí nepřetrhuje bydlení.

V § 4 se vypouští odstavec 2.

§ 5 se mění a bude zníti:

Za členy zemských zastupitelstev mohou býti voleni státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den volby dokonali 30 roků věku svého, bydlí v zemi aspoň dva roky ode dne rozepsání volby zpět počítajíc, nejsou podle §u 2 vyloučeni z práva voliti a nenáleží k těm, kdož nemohou býti členy (náhradníky) zemského zastupitelstva podle § 6 nebo nemohou býti voleni podle ustanovení zákona č. 56/1927 Sb. z. a n.

V § 7 se vypouští odstavec 3.

§ 14, odst. 3., se mění a bude zníti:

Vyhlaška v zemském věstníku musí obsahovati den, ve který se volba koná, den, kdy

voličské seznamy ve všech obcích musí býti vyloženy, lhůtu a místo k předložení kandidátních listin s udáním kalendářního dne, vyzvání, aby strany do zákonných lhůt navrhly zástupce do komise, den, hodinu a místo, kdy a kde se koná schůze zemské volební komise (§ 45).

K §u 15 připojuje se odstavec 2 tohoto znění:

Voličové, kteří mají právo voliti do zemského zastupitelstva, buďtež při sdělování stálých seznamů voličských v nich zvláště vyznačení.

V § 18, odst. 1 se vsunou ke konci za slovo „voličských“ slova „a zákon č. 56/1927 Sb. z. a n.“

§ 21, odst. 1, čís. 3. se doplňuje touto větou:

V řízení před volebním soudem zastupuje stranu nikoli zmocněnec, nýbrž zástupce ústředního výkonného výboru strany.

V témž paragrafu odstavec poslední se mění a bude zníti:

Strana může kandidovati nejvýše tolik osob, kolik má býti voleno členů zemského zastupitelstva.

§ 23, odst. 1, se mění a bude zníti:

Předseda zemské volební komise vykoná přípravy pro rozhodování zemské volební komise.

K § 24 připojí se ku konci další odstavce tohoto znění:

Když byly odstraněny případné vady v kandidátních listinách, určí se každé z nich pořadím a každá se opatří řadovým číslem arabským podle obdoby § 26, odst. 5 a 7, řádu volení do poslanecké sněmovny ve znění upraveném zákonem ze dne 15. října 1925, č. 205 Sb. z. a n.

Neprovede-li zemská volební komise nejpozději do čtrnácté hodiny patnáctého dne přede dnem volby potřebné úpravy, učiní tak předseda komise sám.

O jednání zemské volební komise sepíše se zápis, který podepíší všichni přítomní.

§ 27, odst. 4, se mění a bude zníti:

Náklady tisku kandidátních listin uhradí z polovice země a z polovice strany.

Týž paragraf, odst. 6, doplňuje se takto:

Strana, která nedosáhla mandátu, hradí celý náklad spojený s rozmnožením jejích kandidátních listin. Za onu část nákladu, kterou by jinak hradila země, ručí solidárně kandidáti této strany i voliči, kteří podepsali kandidátní listinu, a vymáhá se na nich politickou

exekucí, nebyla-li zaplacená do osmi dnů po vyzvání.

V odst. 7 se nahrazuje slovo „třetinu“ slovem: „pětinu“.

V § 29 vsunou se před slovo „rozmnoženy“ slova „a správně“.

V §u 30, odst. 1 vsunou se za slova „na Slovensku“ slova „a na Podkarpatské Rusi“.

§ 31 se mění a bude zníti:

V den před volbou od druhé hodiny odpolední a v den volby až do uplynutí dvou hodin po skončeném sčítání hlasů (§ 43, odst. 4) jest zakázáno prodávati, čepovati nebo podávati nápoje obsahující alkohol.

V § 33, odst. 1 vsunou se za slova „na Slovensku“ slova „a na Podkarpatské Rusi“.

V § 37, odst. 1 se připojuje věta: „K volebnímu osudí budiž použito jediné takové schránky, kterou lze zámekem uzavřítí.“

V témž paragrafu, odst. 3., vkládá se za prvou větu toto:

Volební komise nesmí voličovi měniti pořadí hlasovacích lístků, jak je volič přinesl.

V témž paragrafu, odst. 4., druhé větě, se vkládá za slovo „buďtež“ slovo „neprůhledně“.

V témž paragrafu vkládá se odstavec 6 tohoto znění:

Osoby slepé a ty, které pro tělesnou vadu nemohou samy hlasovací lístku odevzdati, vykonávají své právo volební v průvodu voliče, se kterým sdílejí společnou domácnost, anebo v průvodu voliče, kterého sobě svobodně zvolily za průvodce. Průvodce tento odevzdá hlasovací lístek, event. průkaz svého zmocnitele; volební komise zjistí dotazem, zda volič svobodně svého průvodce zvolil, zda zná jeho jméno a příjmení, a zapíše tento způsob volby zvláště v zápise o volbě.

§ 45, odst. 1, se mění a bude zníti:

Zemská volební komise sejde se u svého předsedy bez pozvání druhý den (v úterý) po volbě o druhé hodině odpolední.

§ 50 se mění a bude zníti:

Po skončeném skrutiniu vyhlásí předseda zemské volební komise výsledek volby v zemském věstníku.

V § 53, odst. 1, se nahrazují slova: „Nebyla-li podána stížnost do volby, nebo bylo-li o stížnosti pravoplatně rozhodnuto“ slovy: „Do jednoho měsíce po vyhlášení výsledku volby“.

V § 56, odst. 1, se vsunuje na počátek tato věta: „Členové jmenovaní prohlásí, s kterou

z volebních stran v zemském zastupitelstvu budou voliti“. V následující větě se vloží za slovo „zastoupení“ slova: „přihlízející k prohlášení členů jmenovaných“.

§ 58 se mění a bude zníti:

Stížnost do voleb upravuje zákon o volebním soudě.

Nadpis a znění § 61 se mění a bude zníti:

O právu volebním a volitelnosti.

(1) Právo voliti členy okresních zastupitelstev přísluší všem státním občanům Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den vyložení voličských seznamů překročili 24. rok věku svého, mají bydliště v okrese aspoň jeden rok, počítajíc zpět ode dne vyložení voličských seznamů a z toho aspoň poslední tři měsíce v obci, o jejíž seznamy jde, kteří nejsou tímto zákonem výslovně vyloučeni z práva voliti a nenáleží k těm, kdož nemohou voliti podle ustanovení zákona č. 56/1927 Sb. z. a n.

(2) Za členy okresních zastupitelstev mohou býti voleni státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den volby dokonali 30 roků věku svého, bydlí v okrese aspoň dva roky ode dne rozepsání volby zpět počítajíc, nejsou podle § 2 vyloučeni z práva voliti a nenáleží k těm, kdož nemohou býti členy (náhradníky) okresního zastupitelstva podle § 62, nebo nemohou býti voleni podle ustanovení zákona č. 56/1927 Sb. z. a n.

Nadpis § 62 se vypouští.

V § 62 a § 64, odst. 2 se nahrazuje název „okresní náčelník“ názvem „okresní hejtman (náčelník)“.

V § 66, odst. 3, se nahrazují slova „v úředním listě podle ustanovení § 26“ slovy „na úřední desce“.

§ 67 se mění a bude zníti:

Předseda okresní volební komise dá rozmnožiti platné kandidátní listiny tiskem a zaslé je starostům obcí.

Náklady tisku uhradí z polovice okres a z polovice strany.

Ustanovení šu 27 platí obdobně. Odstavec 6, věta třetí tohoto paragrafu netýká se stran sdružených, když aspoň jedna z nich dosáhla mandátu.

V § 68, odst. 3, vypouštějí se slova „za účelem vyhlášky v župním úředním listě“.

V § 71, odst. 1 a 3 se nahrazuje název „okresní náčelník“ názvem „okresní hejtman (náčelník)“.

Týž paragraf, odst. 2, se mění a bude zníti:

Jakmile dvě třetiny okresního zastupitelstva složily slib, je okresní zastupitelstvo ustanoveno a vykoná se volba okresního výboru a komisi podle obdoby §§ 54 až 57.

V témž paragrafu připojuje se nový odstavec tohoto znění:

O námitkách proti volbě platí obdobně § 70.

§ 72, čís. III., se doplní těmito ustanoveními:

3. vědomě, nejso zapsán v seznamech voličských, podepíše kandidátní listinu;

dosavadní body č. 3, 4 a 5 se přečíslovají na č. 4, 5 a 6 a připojí se k nim tato další ustanovení:

7. kdo vykoná volební právo, ač bylo praplatně rozhodnuto, že není státním občanem Československé republiky, nebo ač je si vědom, že v den vyložení seznamů voličských, které jsou podkladem volby, nepřekročil věku, jež tento zákon stanoví jako podmínku volebního práva.

§ 74, odst. 1, se mění a bude zníti:

Dohlédacím úřadem podle ustanovení tohoto zákona rozumí se, pokud jde o města s vlastním statutem nebo o města s regulovaným magistrátem zemský úřad, jinak okresní úřad, v jejichž obvodu obec nebo město leží.

Nadpis a obsah šu 76 se mění a budou zníti:

Jmenování členové zemských a okresních zastupitelstev.

Ustanovení §§ 5 a 6, 61 a 62 tohoto zákona platí obdobně i pro jmenované členy zemských a okresních zastupitelstev.

V § 77 nahrazují se slova „okresních výborů“ slovy „okresních zastupitelstev, okresních výborů i komisí“.

§ 79 se mění a bude zníti:

Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr vnitra.

HLAVA DRUHÁ.

Vládě se ukládá, aby ve Sbírce zákonů a nařízení vyhlásila úplné znění zákona o volbách zemských a okresních zastupitelstev zároveň s tímto zákonem jako jeho přílohu.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r.

Černý v. r.

Příloha

podle hlavy druhé zákona ze dne 14. července 1927, č. 126 Sb. z. a n., obsahující úplné znění zákona o volbách zemských a okresních zastupitelstev:

Zákon

ze dne 14. dubna 1920, č. 330 Sb. z. a n.,
ve znění zákona ze dne 14. července
1927, č. 126 Sb. z. a n.,
o volbách zemských a okresních za-
stupitelstev.

Národní shromáždění republiky československé usneslo se na tomto zákoně:

ČÁST PRVÁ.**Řád volení do zemských zastupitelstev.****HLAVA PRVNÍ.****O právu volebním a volitelnosti.****I. O právu volebním.****§ 1.**

(1) Právo voliti členy zemských zastupitelstev přísluší všem státním občanům československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den vyložení voličských seznamů překročili 24. rok věku svého, mají bydliště v zemi aspoň jeden rok, počítajíc zpět ode dne vyložení voličských seznamů a z toho aspoň poslední tři měsíce v obci, o jejíž seznamy jde, kteří nejsou tímto zákonem výslovně vyloučeni z práva voliti a nenáleží k těm, kdož nemohou voliti podle ustanovení zákona ze dne 8. dubna 1927, č. 56 Sb. z. a n. o volebním právu příslušníků branné moci a četnictva.

(2) Doba ztrávená ve vojenské službě, při válečných úkonech nebo v zajetí nepřetrhuje bydlení.

§ 2.

Z práva voliti jsou vyloučeni, kdož jsou vyloučeni ze zápisu do stálých seznamů voličských (§ 3 zákona ze dne 19. prosince 1919, čís. 663 Sb. z. a n.).

§ 3.

Předloží-li se obvodní volební komisi úřední doklad o tom, že volič, zapsaný do volič-

ských seznamů v den volby není státním občanem, anebo jest vyloučen z práva voliti podle ustanovení § 3, č. 1, 3 a 4 zákona o stálých seznamech voličských, anebo rozhodnutí volebního soudu, že občan neprávem do voličských seznamů byl zapsán, nesmí býti připuštěn k hlasování (§ 38).

§ 4.

Každý občan má volební právo jen v jediné obci a vykonává je osobně.

II. O volitelnosti.**§ 5.**

Za členy zemských zastupitelstev mohou býti voleni státní občané československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den volby dokonali 30 roků věku svého, bydlí v zemi aspoň dva roky ode dne rozepsání volby zpět počítajíc, nejsou podle § 2 vyloučeni z práva voliti a nenáleží k těm, kdož nemohou býti členy (náhradníky) zemského zastupitelstva podle § 6 nebo nemohou býti voleni podle ustanovení zákona č. 56/1927 Sb. z. a n.

§ 6.

(1) Nikdo nemůže býti zároveň členem dvou nebo několika zemských zastupitelstev.

(2) Stal-li se někdo členem několika zemských zastupitelstev, jest povinen ohlásiti do osmi dnů ode dne poslední volby, ve kterém zemském zastupitelstvu chce jako člen zůstat; ohlášení dlužno učiniti příslušným zemským presidentům. Neučiní-li ohlášení v uvedené lhůtě, pozbývá členství ve všech zemských zastupitelstvech.

(3) Členy zemského zastupitelstva nemohou býti, kdož jsou členy Národního shromáždění, okresního zastupitelstva, úředníky, zřizenci zemského neb okresního úřadu, úřadů nadřízených a zemských aneb okresních ústavů a podniků.

(4) Byl-li za člena zemského zastupitelstva zvolen člen okresního zastupitelstva, přísluší zemskému presidentu, by jej do osmi dnů vyzval, aby prohlásil, ve kterém sboru chce jako člen zůstat. Neprohlásí-li se vyzvaný do osmi dnů, pokládá se za to, že se vzdal členství v okresním zastupitelstvu.

(5) Jestliže se člen zemského zastupitelstva stal členem Národního shromáždění, úředníkem, zřizencem zemského nebo okresního úřadu, úřadu nadřízeného, zemského nebo

okresního ústavu nebo podniku, pozbývá členství v zemském zastupitelstvu.

(6) Byl-li úředník nebo zřízenec zemského, okresního nebo nadřízeného úřadu, zemského nebo okresního ústavu nebo podniku zvolen do zemského zastupitelstva, jest jeho volba neplatná.

(7) Ustanovení předchozích odstavců platí též o náhradnících.

III. Povinnost voliti.

§ 7.

(1) Každý volič jest povinen volby se zúčastniti. Od této povinnosti jsou osvobozeny osoby, které:

- a) jsou starší než 70 let,
- b) pro nemoc nebo vadu tělesnou nemohou se dostaviti do místnosti volební,
- c) pro neodkladné povinnosti svého úřadu nebo povolání nemohou včas přijíti k volbě,
- d) jsou v den volby vzdáleny od místa volby nejméně 100 km,
- e) jsou zdrženy přerušáním dopravy nebo jinými nepřekonatelnými překážkami.

(2) Zaměstnavatel jest povinen upravit v den volby službu tak, aby se zaměstnanci mohli volby zúčastniti.

HLAVA DRUHÁ.

Volební komise.

§ 8.

Ku provedení voleb jsou povolány:

1. Místní komise (§ 9),
2. obvodní volební komise (§ 10),
3. zemská volební komise (§ 11).

§ 9.

Místní komise.

Místní komise, která podle zákona o stálých voličských seznamech ze dne 19. prosince 1919, čís. 663 Sb. z. a n., sestavuje voličské seznamy, dohlíží vůbec k tomu, aby obecní úřad šetřil ustanovení daných pro řízení volební.

§ 10.

Obvodní volební komise.

(1) Obvodní volební komise řídí volbu v obcích.

(2) Pro každou volební místnost zřídí se obvodní volební komise.

(3) Členy jejími jsou zástupcové volebních stran, a to za každou stranu po jednom zástupci a jednom náhradníku; jsou-li jen dvě nebo tři volební strany, po dvou členech a dvou náhradnících.

(4) Zmocněnec volební strany (§ 21, čís. 3) jmenuje zástupce své strany a jeho náhradníka, které ohlásí aspoň čtrnáct dnů předem volby u politického úřadu, jemuž přísluší přímý dozor v obci.

(5) Nejmenuje-li některá strana včas svých zástupců, může jmenovati politický úřad sám členy a náhradníky za tuto stranu.

(6) V obcích, kde práce konceptní obstarává zvláštní úředník, jest tento úředník dalším členem komise s hlasem poradním a zapisovatelem. Je-li potřebí dalších pomocných sil, dodá je obec; nestane-li se tak, učiní vhodné opatření předseda volební komise na vrub obce.

(7) Komise volí za předsednictví svého nejstaršího člena před zahájením volby ze sebe předsedu a místopředsedu většinou hlasů; nebylo-li dosaženo většiny, rozhoduje los.

(8) Předseda a místopředseda nesmějí náležeti téže straně, leč by byli jmenováni toliko zástupcové jedné strany.

§ 11.

Zemská volební komise.

(1) Zemská volební komise jest povolána, aby upravila kandidátní listiny (§ 24) a provedla skrutinium (§§ 45 až 50).

(2) Předsedou zemské volební komise jest zemský prezident, který si určí svého zástupce z úředníků zemského úřadu.

(3) Členy jsou zmocněnci volebních stran (§ 21, čís. 3.).

(4) Je-li volebních stran více nežli 10, jmenuje zemský prezident 10 až 12 členů a tolikéž náhradníků ze zmocněnců volebních stran a jejich náhradníků. Zmocněnci stran, kteří nebyli jmenováni členy, mají právo účastniti se schůzí komise s hlasem poradním a buďtež do schůzí zvání.

§ 12.

Kdo může býti členem komise.

(1) Členem komisí v §§ 10 a 11 uvedených může býti občan, který má podmínky práva volebního a není z práva voliti vyloučen, byť

i neměl bydliště v obci, v níž komise jest zřízena.

(2) Kandidáti nemohou býti členy těchto komisí.

(3) Týž občan může býti členem dvou nebo několika komisí.

§ 13.

Jak se komise usnášejí.

(1) Komise v §§ 10 a 11 jmenované mohou se platně usnáseti za přítomnosti jakéhokoli počtu členů.

(2) Rozhodují nadpoloviční většinou hlasů; předseda hlasuje toliko, je-li počet hlasů stejný.

HLAVA TŘETÍ.

O přípravném řízení volebním.

§ 14.

Rozepsání voleb.

V y h l á š k a.

(1) Ministerstvo vnitra rozepíše volbu tak, aby přípravy k volbě včas mohly býti skončeny a aby volba byla provedena před uplynutím období starého zastupitelstva.

(2) Volba se vyhlásí v zemském věstníku, dále v každé obci vyhláškami na veřejných místech po dobu čtrnácti dnů, jakož i jinakým způsobem obvyklým v místě. Tvoří-li obec několik osad, budiž volba vyhlášena také ve všech osadách.

(3) Vyhláška v zemském věstníku musí obsahovati den, ve který se volba koná, den, kdy voličské seznamy ve všech obcích musí býti vyloženy, lhůtu a místo k předložení kandidátních listin s udáním kalendářního dne, vyzvání, aby strany do zákonných lhůt navrhly zástupce do komisí, den, hodinu a místo, kdy a kde se koná schůze zemské volební komise (§ 45).

(4) Vyhláška v obci musí obsahovati den volby a počet členů, kteří mají býti voleni do zemského zastupitelstva, vyzvání, aby strany do lhůt zákonných navrhly své zástupce do komisí (§§ 10 a 11), jakož i počet těchto komisí, dobu a místo, kdy a kde jest možno nahlížeti do voličských seznamů, lhůtu a místo ku předložení kandidátních listin s udáním kalendářního dne, ustanovení o formě a obsahu kandidátních listin a lhůtu k oznámení sdružených kandidátních listin.

§ 15.

Stálé seznamy voličské.

(1) Volby vykonají se podle stálých seznamů voličských (§ 14 zákona ze dne 19. prosince 1919, č. 663 Sb. z. a n.).

(2) Voličové, kteří mají právo voliti do zemského zastupitelstva, budtež při sdělování stálých seznamů voličských v nich zvláště vyznačení.

§ 16.

Vyložení voličských seznamů.

(1) Zároveň s volební vyhláškou vyloženy budtež po čtrnácte dnů stálé seznamy voličské. Spadá-li první den vyložení voličských seznamů do doby mezi 1. únorem a 31. červencem, vyloženy budtež seznamy, upravené řízením, které podle § 8 zákona o stálých seznamech voličských má býti zahájeno 15. prosincem roku předcházejícího; spadá-li den vyložení voličských seznamů do doby mezi 1. srpnem a 31. lednem následujícího roku, budtež vyloženy seznamy, upravené řízením, které podle § 8 zákona o stálých seznamech voličských má býti zahájeno 15. červnem.

(2) Voličské seznamy budtež k nahlédnutí přístupny nejméně po tři hodiny denně, v obcích přes 5000 obyvatelů nejméně po osm hodin denně, avšak ve všech obcích po dvě soboty i v hodinách poledních, v neděli vždy od 8. do 12. hodiny polední.

(3) Do seznamů má každý právo nahlížeti a činiti si opisy a výpisy, pokud tím nevylučuje jiných osob z výkonu téhož práva.

(4) Ke správnému dodržování těchto ustanovení dohlízejí členové místní komise.

§ 17.

Které voličské seznamy jsou podkladem pro hlasování.

Voličské seznamy upravené řízením, které podle § 8 zákona o stálých voličských seznamech má býti zahájeno 15. prosince, budou podkladem pro hlasování, které se provede v době ode dne 1. února do 31. července následujícího roku, a seznamy upravené řízením, které má býti zahájeno 15. červnem, pro hlasování, které se provede v době ode dne 1. srpna téhož roku do konce ledna roku následujícího (§ 14 zákona ze dne 19. prosince 1919, č. 663 Sb. z. a n.).

§ 18.

Změny v seznamech voličských.

(1) Změny v seznamech voličských mohou býti provedeny toliko, pokud je připouští zákon o stálých seznamech voličských a zákon č. 56/1927 Sb. z. a n.

(2) V posledních osmi dnech přede dnem volby nesmí býti v seznamech voličských nic měněno.

§ 19.

Dodatečné vyložení seznamů voličských.

(1) Voličské seznamy, které podle § 17 budou podkladem pro hlasování, vyloženy budtež po osm dnů až do dne volby k veřejnému nahlédnutí.

(2) O právu nahlížeti, činiti si opisy a výpisy, a o hodinách, po které seznamy mají býti vyloženy, platí obdobně ustanovení § 16.

§ 20.

Kandidátní listiny.

(1) Nejpozději dvacátý prvý den přede dnem volby do 12. hodiny polední předloží strany předsedovi zemské volební komise kandidátní listiny ve dvojím stejnopise. Předseda jest povinen podateli potvrditi den a hodinu podání. Žadatel může předložit další opis kandidátní listiny, jehož souhlas s předloženou kandidátní listinou předseda zemské volební komise potvrdí.

(2) Aby kandidátní listina byla platná, budiž opatřena úředně ověřenými podpisy nejméně 100 voličův, zapsaných do stálých voličských seznamů v obcích země. Jsou-li podkladem pro odevzdání hlasů (§ 17) jiné voličské seznamy, než které byly vyloženy zároveň s volební vyhláškou (§ 16), stačí zápis v jednom nebo druhém voličském seznamu.

(3) U podpisu voličova budiž uvedena obec, v níž jest volič v seznamech zapsán. Podpisy ověřuje notář, soud anebo politický úřad.

(4) Úmrtí, odvolání podpisu nebo ztráta volebního práva podpisovatelova nepůsobí na platnost kandidátní listiny.

§ 21.

Obsah kandidátní listiny.

(1) Kandidátní listina musí dále obsahovati:

1. Označení strany;
2. jméno, příjmení, zaměstnání a bydliště kandidátů.

Pořadí každého kandidáta budiž označeno arabskými číslicemi.

3. Označení zmocněnce strany a jeho náhradníků s udáním přesné adresy. Nejsou-li označeni, považuje se první podepsaný za zmocněnce a voličové na druhém a dalším místě podepsaní za jeho náhradníky. Kandidáti nemohou býti označeni za zmocněnce strany ani za jejich náhradníky. V řízení před volebním soudem zastupuje stranu nikoli zmocněnec, nýbrž zástupce ústředního výkonného výboru strany.

(2) Strana může kandidovati nejvýše tolik osob, kolik má býti voleno členů zemského zastupitelstva.

§ 22.

Prohlášení kandidátů.

Ke kandidátní listině budiž připojeno písemné, vlastnoručně podepsané prohlášení všech kandidátů, že kandidaturu přijímají, a že se svým souhlasem na jiné kandidátní listině v téže zemi navrzení nejsou.

§ 23.

Příprava pro řízení u zemské volební komise.

(1) Předseda zemské volební komise vykoná přípravy pro rozhodování zemské volební komise.

(2) Zejména učiní tato opatření:

Má-li kandidátní listina formální vady, na př. nedostatečný počet podpisů nebo větší počet kandidátů, než jest přípustno, nebo není-li označení strany uvedeno, nebo pořadí kandidátů vyznačeno, nebo není-li opatřen souhlas kandidátův a pod., vyzve zmocněnce, aby do tří dnů vadu tu odstranil.

Je-li několik kandidátních listin označeno stejným anebo nesnadno rozeznatelným označením strany, vyzve zmocněnce těchto kandidátních listin, aby do tří dnů kandidátní listiny opravili.

Je-li kandidát na několika listinách, dotáže se ho písemně se lhůtou tří denní, kterou kandidaturu přijímá.

§ 24.

Řízení u zemské volební komise.

(1) Předseda svolá zároveň do pěti dnů zemskou volební komisi, aby zmocněnci stran do kandidátních listin nahlédli a přednesli své námítky, a aby komise o úpravě kandidátních listin rozhodla.

(2) Komise zejména rozhoduje, neshodly-li se strany, jejichž kandidátní listiny jsou označeny stejným anebo nesnadno rozeznatelným označením strany.

(3) Neodpoví-li kandidát, uvedený na několika listinách, do lhůty, dané mu předsedou komise, škrtně ho komise na listině, k níž nebyl připojen vlastnoručně stvrzený souhlas s kandidaturou; jinak škrtně ho na listině později došlé.

(4) Nepředloží-li zmocněnec do lhůty, dané mu předsedou komise, prohlášení kandidátovo, pokud ho podle § 22 jest třeba, škrtně komise kandidáta z kandidátní listiny.

(5) Nezmenší-li zmocněnec kandidátní listinu na přípustný počet kandidátů (§ 21), škrtně komise poslední nadpočetné kandidáty.

(6) Kandidátní listinu, která ani po tomto řízení nemá potřebného počtu podpisů, neb označení strany, prohlásí komise za neplatnou. Usnesení o tom vyhlásí v zemském věstníku s udáním důvodů.

(7) Zemská volební komise rozhoduje s platností konečnou.

(8) Když byly odstraněny případné vady v kandidátních listinách, určí se každé z nich pořadí losem a každá se opatří řadovým číslem arabským podle obdoby § 26, odst. 5 a 7 řádu volení do poslanecké sněmovny ve znění upraveném zákonem ze dne 15. října 1925, č. 205 Sb. z. a n.

(9) Neprovede-li zemská volební komise nejpozději do čtrnácté hodiny patnáctého dne přede dnem volby potřebné úpravy, učiní tak předseda komise sám.

(10) O jednání zemské volební komise se píše se zápis, který podepíší všichni přítomní.

§ 25.

O d v o l á n í k a n d i d a t u r y.

(1) Když se kandidát kandidatury vzdá a předloží o tom předsedovi zemské volební komise ověřeně podepsané prohlášení, což se však může státi nejdéle pátý den před volbou, vyhlásí předseda zemské volební komise odvolání kandidatury tak, aby vešlo co nejvíce ve veřejnou známost.

(2) Byla-li kandidatura odvolána po čtrnáctém dnu před volbou, zůstává jméno kandidátovo na kandidátní listině, avšak při skrutiniu se k němu nepřihlíží.

§ 26.

V y h l á š e n í k a n d i d á t n í c h l i s t i n.

Nejméně čtrnáctý den přede dnem volby vyhlásí předseda zemské volební komise

v zemském věstníku všechny platné kandidátní listiny s označením stran, řadovým číslem a s plným a přesným uvedením všech kandidátů. Není dovoleno uveřejnit s kandidátními listinami podpisy voličů nařízené § 20.

§ 27.

R o z m n o ž e n í k a n d i d á t n í c h l i s t i n.

(1) Předseda zemské volební komise dá rozmnožit tiskem platné kandidátní listiny, na nichž budiž uvedeno číslo řadové, označení strany, všichni kandidáti (§ 21, č. 2) a jejich pořadí.

(2) Každá kandidátní listina budiž rozmnožena zvláště ve formě hlasovacího lístku, a to všechny listiny písmem téhož druhu a stejné velikosti, na papíru téže barvy, jakosti a týchž rozměrů, a buďtež opatřeny na témže místě pečeti zemské volební komise.

(3) Předseda zemské volební komise zašle je starostům obcí s vyzváním, aby je dodali všem voličům nejdéle třetí den před volbou.

(4) Náklady tisku kandidátních listin uhradí z polovice země a z polovice strany.

(5) Strana může, předkládajíc kandidátní listinu (§ 20), svým zmocněncem prohlásiti, že nežádá, aby její kandidátní listina byla úředně dodána voličům buď v určitých politických okresích nebo v celé zemi, a může si zároveň pro tyto politické okresy objednat určitý počet úředních výtisků své kandidátní listiny, jejichž dodání voličům si sama obstará. Hradí pak jen výlohy tisku objednaných výtisků podle poměru, uvedeného v odstavci předcházejícím.

(6) K úhradě výloh, spojených s rozmnožením kandidátních listin, složí strany předsedovi zemské volební komise nejdéle třetího dne po vyzvání přiměřené zálohy, rovnající se oné části skutečných výloh tiskových, kterou dotčená strana má hraditi. Neučiní-li strana ve lhůtě této zadost své povinnosti, považuje se její kandidátní listina za odvolanou. Strana, která nedosáhla mandátu, hradí celý náklad spojený s rozmnožením jejích kandidátních listin. Za onu část nákladu, kterou by jinak hradila země, ručí solidárně kandidáti této strany i voliči, kteří podepsali kandidátní listinu, a vymáhá se na nich politickou exekucí, nebyla-li zaplacená do osmi dnů po vyzvání.

(7) Kandidátní listiny, které mají podle předcházejících odstavců úředně býti dodány, buďtež rozmnoženy v takovém počtu, aby počet voličů v politických okresích, ve kterých

dotčená kandidátní listina úředně má býti dodána, nejméně o pětinu přesahoval.

§ 28.

Sdružené kandidátní listiny.

(1) Zmocněnci volebních skupin mohou předsedovi zemské volební komise předložiti společné písemné prohlášení, že listiny navzájem sdružují.

(2) Prohlášení to se musí státi nejdéle čtrnáctý den přede dnem volby, načež je předseda zemské volební komise vyhlásí v zemském věstníku.

(3) Sdružení listin způsobuje, že se k nim při rozvrhu mandátů hledí jako k celku (§ 45).

§ 29.

Povinnost pracovní při rozmnožení kandidátních listin.

Osoby, provozující živnost grafickou nebo v ní činné, jsou povinny vyhověti příkazům předsedy zemské volební komise, směřujícím k tomu, aby kandidátní listiny byly včas a správně rozmnoženy. Bližší ustanovení bude určeno nařízením.

HLAVA ČTVRTÁ.

Volba.

§ 30.

Den a místnost volby.

(1) Každá obec jest místem volebním. Na Slovensku a na Podkarpatské Rusi mohou býti obce s méně než 250 obyvateli přikázány k nejbližší větší obci jako k místu volebnímu.

(2) Volba koná se v neděli od osmé hodiny ranní. Hodinu konečnou určí politický úřad, kterému přísluší přímý dozor v obci.

(3) Místnosti volební, jakož i všechny potřeby pro ně opatří podle poukazu místní komise obecní úřad.

(4) Je-li zapsáno do seznamu voličského jednoho volebního obvodu více než tisíc voličů, budiž volba konána v několika místnostech, a to tak, aby do jedné místnosti nebylo přikázáno více než tisíc voličů.

§ 31.

Zákaz podávati alkoholické nápoje.

V den před volbou od druhé hodiny odpolední a v den volby až do uplynutí dvou ho-

din po skončeném sčítání hlasů (§ 43, odst. 4) jest zakázáno prodávati, čepovati nebo podávati nápoje, obsahující alkohol.

§ 32.

Volební vyhláška.

(1) Nejméně osmý den přede dnem volby vyhlásí politický úřad prvé stolice (magistrát) veřejnou vyhláškou a způsobem v místě obvyklým den, počáteční a konečnou hodinu i místnost volby, jakož i kolik členů zemského zastupitelstva má býti voleno.

(2) Ve vyhlášce, která musí býti vyvěšena až do dne volby, budtež voliči vyzváni, aby si osobně na určeném místě vyzvedli legitimační lístek a kandidátní listiny, pokud podle § 27 úředně mají býti dodány, nestalo-li se to včas pro jakoukoliv překážku, a při tom aby podle potřeby předložili průkaz listinný, osvědčující jejich totožnost (na př. list domovský, křestní, rodný, pracovní vysvědčení a pod.). Kromě toho budiž ve vyhlášce uvedeno, které strany kandidují, a které kandidátní listiny podle § 27 nebudou úředně dodány.

§ 33.

Průkaz voličův.

(1) Starosta obce dá nejdéle třetí den přede dnem volby dodatí každému voliči do bytu kandidátní listiny, předsedou zemské volební komise mu zaslané, a v obcích nad tisíc obyvatelů též lístek legitimační. Na Slovensku a na Podkarpatské Rusi dodá se legitimační lístek i voličům těch obcí, které jsou přikázány k nejbližší větší obci (§ 30).

(2) V legitimačním lístku, jež vydávají úřady obecní, budtež uvedeny: pořadové číslo seznamu voličského, jméno a příjmení voličovo, den, hodiny a místnost volební a podstatná ustanovení o volební povinnosti, o způsobu hlasování a o trestech. Legitimace budiž opatřena obecní pečeti.

(3) Za ztracený nebo poškozený lístek legitimační vydán bude voliči na průkaz (§ 32) legitimační lístek jiný, zřetelně označený jako duplikát.

(4) Nedodané legitimační lístky odevzdá starosta obce pod vlastní odpovědností příslušné obvodní volební komisi, u které může volič žádati v den volby vydání legitimačního lístku, předloživ podle potřeby průkazní listinu (§ 32).

(5) V obcích, ve kterých netřeba dodávati legitimačních lístků, vykáží se voličové, vze-

jdou-li pochybnosti o jejich totožnosti, průkazem listinným, osvědčujícím jejich totožnost (na př. listem domovským, křestným, rodným, pracovním vysvědčením a pod.) anebo svědectvím dvou voličů, nemá-li volič takových dokladů po ruce.

§ 34.

Z á s t u p e e d o h l é d a c í h o ú ř a d u.

Politický úřad má právo vyslati k volbě svého zástupce, aby dohlédal k správnému provádění volby.

§ 35.

D ů v ě r n í c i.

(1) Obvodní volební komise musí k návrhu stran připustiti z každé strany dva voliče za důvěrníky, kteří mají právo býti přítomni celému volebnímu aktu až do prohlášení výsledku sčítání hlasů. Návrh musí býti učiněn předsedovi komise ústně nebo písemně před zahájením volby.

(2) Důvěrníci stran mohou vznášeti námitky co do totožnosti voličovy nebo proto, že volič v den volby není k volbě oprávněn (§ 3); jinak nemají práva zasahovati do řízení volebního.

§ 36.

P ř í s t u p d o v o l e b n í m í s t n o s t i.

(1) Do volební místnosti mají přístup mimo členy volební komise, síly pomocné (§ 10), důvěrníky a zástupce dohlédacího úřadu, pouze voličové, kteří jsou zapsáni ve voličských seznamech dotčeného volebního obvodu. Odevzdáv hlasovací lístek, má volič místnost volební ihned opustiti.

(2) Agitovati nebo zříditi agitační kancelář v budově, v níž jest volební místnost, není dovoleno.

§ 37.

H l a s o v á n í.

(1) Obvodní volební komise, ustavivši se (§ 10), prohlédne před počítím volby osudí. K volebnímu osudí budiž použito jediné takové schránky, kterou lze zámkem uzavřítí.

(2) Potom se přikročí k odevzdávání hlasů. Voličové dostavte se se všemi kandidátními listinami, které jim byly dodány.

(3) Volební komise vezme od voliče legitimáční lístek a zjistí, má-li volič všechny kandi-

dátní listiny, které podle § 27 v obci mají býti úředně dodány, neškrtané a neoznačené. Volební komise nesmí voličovi měniti pořadí hlasovacích lístků, jak je volič přinesl. Za chybějící, škrtané, nebo jinak označené dodá mu jiné tak, aby volič měl všechny kandidátní listiny, pokud podle § 27 mají býti úředně dodány.

(4) Dále mu vydá úřední obálku. Všechny obálky buďtež neprůhledné, stejné velikosti, jakosti a barvy a nesmějí míti žádného odlišného znamení. Dodá je obec na svůj vrub.

(5) Volič sám vloží hlasovací lístek do obálky v prostoru tak odděleném, aby nemohl býti pozorován; načež před komisí vhodí obálku do volebního osudí, a musí odložit kandidátní listiny, které mu zbyly, do zvláštní schránky.

(6) Osoby slepé a ty, které pro tělesnou vadu nemohou samy hlasovací lístek odevzdati, vykonávají své právo volební v průvodu voliče, se kterým sdílejí společnou domácnost, anebo v průvodu voliče, kterého sobě svobodně zvolily za průvodce. Průvodce tento odevzdá hlasovací lístek, event. průkaz svého zmocnitele; volební komise zjistí dotazem, zda volič svobodně svého průvodce zvolil, zda zná jeho jméno a příjmení, a zapíše tento způsob volby zvláště v zápise o volbě.

(7) Tímto způsobem odevzdají své hlasy nejprve členové volební komise a pak ostatní voličové v pořádku, jak se do volební místnosti dostavili.

(8) Volební komise dohlíží ku správnému odevzdávání hlasovacích lístků a bdí nad udržováním pořádku ve volební místnosti. Členům komise není dovoleno opravovati nebo doplňovati hlasovací lístky, byť i o to voličem byli požádáni.

(9) Odevzdání hlasovacího lístku budiž členy komise vyznačeno ve dvou stejnopisech voličských seznamů.

§ 38.

N á m í t k y p r o t i v o l i č ů m.

(1) Obvodní volební komise rozhoduje o tom, zdali volič má býti připuštěn, aby odevzdal hlasovací lístek, jen tehdy, když:

1. jest pochybnost o totožnosti jeho, nebo
2. když se namítá, že podle § 3 nesmí při volbě hlasovati.

(2) Námitky tyto mohou býti podány členy volební komise nebo důvěrníky stran (§ 35)

potud, pokud hlasovací lístek občana, jehož právo se popírá, nebyl ještě vložen do osudí. Rozhodnutí volební komise staniž se zpravidla dříve, než se připustí další volič, aby odevzdal hlasovací lístek. Žádá-li volič, aby mohl předložit doklady o svém oprávnění k volbě, může tak učiniti nejdéle před zakončením hlasování.

§ 39.

Obsah hlasovacích lístků.

(1) Volič smí odevzdati kandidátní listinu kterékoli strany.

(2) Škrty, výhrady a jiné změny nemají účinku.

§ 40.

Přerušeni volby.

Nastanou-li okolnosti, jež znemožňují zahájit volební jednání, pokračovati v něm nebo je ukončiti, může obvodní volební komise prodloužit dobu volení, nebo provedení voleb odročiti na pozdější hodinu. Opatření takové budiž ihned vyhlášeno veřejně způsobem v místě obvyklým. Jde-li o přerušeni volby již zahájené, buďtež volební spisy i volební osudí s odevzdanými již hlasovacími lístky volební komisí zapečetěny a neporušenost pečeti protokolárně zjištěna při nově zahájené volbě.

§ 41.

Konec hlasování.

Když doba volení uplyne, uzavře se volební místnost, avšak odvolí ještě všichni voličové, kteří jsou ve volební místnosti nebo v čekárně, volební komisí pro voliče určené, nebo přímo před volební místností, načež prohlásí předseda volební komise hlasování za skončené.

HLAVA PÁTÁ.

O zjištění a prohlášení výsledků volby.

a) U obvodních volebních komisí.

§ 42.

Sčítání hlasů.

(1) Když bylo hlasování skončeno, zůstanou ve volební místnosti mimo členy komise, zástupce dohlédacího úřadu a síly pomocné jen důvěrníci volebních stran. Volební komise vyjme obálky s hlasovacími lístky z osudí, spočte je a srovná počet obálek se záznamy ve voličských seznamech. Potom vyloučí lístky ne-

platné, rozdělí hlasovací lístky podle volebních stran a zjistí volební výsledek dvojím písemným zaznamenáním. Při tom každý člen komise má právo nahlížeti do hlasovacích lístků.

(2) Ve prospěch kandidátní listiny strany počítají se i takové hlasovací lístky, na nichž jména kandidátů jsou škrtnána nebo měněna.

(3) Neplatné jsou hlasovací lístky, nejsou-li na tiskopise, vydaném zemskou volební komisí.

(4) Je-li v obálce několik kandidátních listin, jsou neplatny všechny.

§ 43.

Zápis o volbě.

(1) O výsledku volby sepíše se zápis ve dvojím stejnopise. Do něho se zaznamenají jména členů volební komise, zástupce úřadu a důvěrníků, počátek a konec, přerušeni volby, veškerá usnesení volební komise se stručným odůvodněním, jakož i důležitější okolnosti, průběhu voleb se týkající, pak výsledek volby s udáním součtu hlasů, odevzdaných jednotlivým stranám. V součtu buďtež uvedeny hlasy volební komisí za platné uznané; součet hlasů neplatných budiž uveden zvlášť.

(2) V zápise budiž výslovně uvedeno, kolik voličů bylo k volbě oprávněno, kolik se volby skutečně zúčastnilo a kolik z nich bylo mužů a žen.

(3) Zápis vede úředník obecní, k volbě přibráný (§ 10), nebo jiná pomocná síla nebo člen volební komise, určený předsedou komise.

(4) Zápis ten jakož i seznamy voličské a seznamy hlasovací buďtež všemi členy komise podepsány.

§ 44.

Oznámení výsledku volby.

(1) Obvodní volební komise odešle bez průtahu jeden zápis přímo předsedovi zemské volební komise, druhý politickému úřadu prvé stolice (magistrátu), jemuž mimo to oznámí výsledek hlasování telegraficky nebo telefonicky.

(2) V obcích, ve kterých jest několik volebních místností, odevzdají obvodní volební komise zápisy oné komisí, v jejímž obvodu jest obecní úřad. Tato komise sestaví na základě volebních výsledků, zjištěných obvodními volebními komisemi, volební výsledek z celé obce a oznámí jej předsedovi zemské volební komise s jedním stejnopisem všech zápisův a

politickému úřadu první stolice s druhým stejnopisem.

(3) Výsledek voleb v obvodu politického úřadu první stolice (magistrátu) oznámí přednosta tohoto úřadu hned ministerstvu vnitra.

(4) Legitimační a hlasovací lístky, obálky a seznamy hlasovací, jakož i doklady (§§ 3 a 38) buďtež obvodní volební komisí v obalech zapечатěny a u obecního úřadu uloženy.

b) U zemské volební komise.

§ 45.

V o l e b n í č í s l o .

(1) Zemská volební komise sejde se u svého předsedy bez pozvání druhý den (v úterý) po volbě o druhé hodině odpolední.

(2) Komise zjistí podle zápisů, došlých od volebních komisí v obcích, a podle úředních zpráv politických úřadů první stolice součet všech platných hlasů, odevzdaných jednotlivým stranám, a vypočte volební číslo.

(3) Součet všech platných hlasů, všem stranám odevzdaných, rozdělí se počtem mandátů, které se v zemi mají obsaditi, zvětšeným o jeden; celé číslo nejbližší vyšší, dělením vyřelé, jest číslem volebním.

(4) Volebním číslem dělí se součet hlasů, odevzdaných pro každou kandidátní listinu, načež zemská volební komise přikáže každé straně tolik mandátů, kolikráte jest volební číslo obsaženo v součtu hlasů pro stranu tu odevzdaných. Kandidátní listiny stran sdružených (§ 28) sečtou se každá zvláště, avšak při rozdělování mandátů počítají se jako jediná listina a přikází se jim mandáty společně.

§ 46.

P ř i k a z o v á n í z b y l ý c h m a n d á t ů .

(1) Nebyly-li způsobem v § 45 uvedeným obsazeny všechny mandáty, přikází se zbývající mandáty postupně stranám, které při dělení, provedeném podle § 45, vykázaly největší zbytek dělení.

(2) Jsou-li zbytky dělení u několika stran sobě rovny, přidělí se mandát straně, která dosáhla většího počtu hlasů; je-li počet hlasů stejný, rozhodne los.

(3) Kandidátní listina, která nedosáhla ani tolik hlasů, kolik činí číslo volební, nemá ná-

roku na mandát, kteréž ustanovení však neplatí pro jednotlivé listiny, jež jsou sdruženy (§ 28).

§ 47.

R o z d ě l e n í m a n d á t ů m e z i k a n d i d á t n í l i s t i n y s d r u ž e n é .

Když byla zemská volební komise přidělila všechny mandáty volebním stranám, rozvrhne mandáty mezi jednotlivé listiny sdružené. Postupuje při tom podle zásad, uvedených v §§ 45 a 46, s úchytkou od § 46, odst. 3, že při prikazování mandátů podle zbytků hlasů má na mandát nárok také strana, která nedosáhla volebního čísla ani při prvním prikazování mandátů volebním stranám, ani při prikazování mandátů jednotlivým stranám sdruženým.

§ 48.

K t e r ý z k a n d i d á t ů j e z v o l e n .

(1) Z jednotlivých stran zvoleni jsou kandidáti podle pořadí, jak uvedeni jsou na kandidátní listině, podle počtu připadajícího na tu kterou stranu. Ostatní kandidáti jsou v témže pořadí náhradníky.

(2) Odchyluje-li se kandidátní listina tištěná od kandidátní listiny, předložené předsedovi zemské volební komise, platí obsah i pořadí kandidátní listiny, předložené předsedovi zemské volební komise.

§ 49.

Z á p i s o j e d n á n í z e m s k é v o l e b n í k o m i s e .

(1) O jednání zemské volební komise sepíše se zápis ve dvou stejnopisech, v němž dlužno zaznamenati výpočet čísla volebního, postup při prikazování mandátů a výsledek skrutinia.

(2) Zápis budiž podepsán všemi přítomnými členy komise.

(3) Po skončeném jednání zemské volební komise zašle předseda zápis o jednání této komise, jakož i zápisy o volbách v obcích ministerstvu vnitra (§ 44).

§ 50.

V y h l á š e n í v o l e b n í h o v ý s l e d k u .

Po skončeném skrutiniu vyhlásí předseda zemské volební komise výsledek volby v zemském věstníku.

§ 51.

Stížnost do voleb.

Stížnost do voleb upravuje zákon o volebním soudě.

§ 52.

Nastupování náhradníků.

Uprázdnil-li se za volebního období místo členské v zemském zastupitelstvu trvale, nastupují náhradníci téže strany podle pořadí, ve kterém uvedeni byli v kandidátní listině.

§ 53.

Ustavení zemského zastupitelstva.

(1) Do jednoho měsíce po vyhlášení výsledku volby svolá zemský prezident členy zemského zastupitelstva do sídla zemského úřadu, aby složili do rukou zemského presidenta slib, že budou věrni republice Československé, zachovávatí zákony a plniti svědomitě povinnosti svého úřadu. Výhrady nebo dodatky ke slibu považují se za odepření slibu a za odmítnutí přijati volbu nebo jmenování.

(2) Jakmile dvě třetiny členů zemského zastupitelstva složily slib, jest zemské zastupitelstvo ustaveno.

(3) Zemský prezident jest oprávněn, aby přijetím slibu a zahájením a řízením této schůze pověřil i jiného úředníka zemského úřadu.

§ 54.

Volba zemského výboru.

(1) V první své schůzi zvolí zemské zastupitelstvo ze sebe zemský výbor (§ 26 zákona ze dne 14. července 1927, č. 125 Sb. z. a n. o organizaci politické správy).

(2) Volbu zemského výboru, pokud se týče jeho jednotlivých členův a náhradníků řídí komise, jejímž předsedou jest zemský prezident neb úředník zemského úřadu, zemským presidentem určený, a do níž jmenuje každá z volebních stran, zastoupených v zemském zastupitelstvu, po jednom členu.

(3) Volby provedou se hlasovacími lístky.

§ 55.

Příbuzenství a švakrovství.

(1) Zároveň nemohou býti členy zemského výboru:

1. manželé,

2. rodiče a děti, vlastní i nevlastní,

3. tchán anebo tchýně se zetěm nebo snachou,

4. sourozenci,

5. manžel se sourozencem druhého manžela.

(2) Byly-li zvoleny osoby právě uvedené proti tomuto ustanovení, nebo nastane-li poměr takový později a nevzdá-li se jeden ze zúčastněných do tří dnů dobrovolně mandátu, pozbývá členství v zemském výboru člen mladší; jsou-li stejně staří, rozhoduje los.

§ 56.

Způsob volby zemského výboru.

(1) Členové jmenovaní prohlásí, s kterou z volebních stran v zemském zastupitelstvu budou voliti. Komise, jež řídí podle ustanovení § 54 volbu zemského výboru, určí podle zásad poměrného zastoupení přihlížejíc k prohlášení členů jmenovaných počet členů zemského výboru, připadající na každou z volebních stran, zastoupených v zemském zastupitelstvu.

(2) Komise užije při tom obdobně ustanovení §§ 45 až 49 s odchylkou, že i strana, která nemá tolik členů, kolik činí číslo volební, může obdržeti zastoupení v zemském výboru.

(3) Každá volební strana volí za své členy zemského výboru stejný počet náhradníků. Volbu náhradníků provede každá volební strana odděleně od volby členů zemského výboru.

(4) Volbu členův i náhradníků provedou členové příslušné volební strany nadpoloviční většinou hlasů. Za zvoleny se pokládají ti, kdož obdrželi největší počet hlasů; při rovnosti hlasů rozhoduje los. K platnosti volby jest potřebí, aby bylo přítomno více než polovice členů volební strany.

(5) Jednotlivé volební strany mohou za členy zemského výboru (náhradníky) volit i příslušníky jiných volebních stran.

(6) Jednotlivé strany mohou se pro volby sdružit.

§ 57.

Náhradníci členů zemského výboru.

(1) Náhradníci (§ 26 zákona o organizaci politické správy) zastupují členy zemského výboru té volební strany, jež je zvolila, když oni nemohou úřadu svého dočasně vykonávat. Náhradníci nastupují podle stáří.

(2) Uprázdnil-li se za volebního období mandát trvale, jest provéstí volbu doplňovací podle zásad § 56.

§ 58.

Rízení opravné.

Stížnost do voleb upravuje zákon o volebním soudě.

§ 59.

Volba členů zvláštních výborů a komisí zemského zastupitelstva.

Ustanovení §§ 54 až 58 sluší obdobně užiti také při volbách členů zvláštních výborů a komisí zemského zastupitelstva.

ČÁST DRUHÁ.

Volby okresních zastupitelstev.

§ 60.

Všeobecné ustanovení.

Pro volby okresních zastupitelstev platí obdobně ustanovení o volbách do zemských zastupitelstev se změnami obsaženými v této části.

§ 61.

O právu volebním a volitelnosti.

(1) Právo voliti členy okresních zastupitelstev přísluší všem státním občanům Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den vyložení voličských seznamů překročili 24. rok věku svého, mají bydliště v okrese aspoň jeden rok, počítajíc zpět ode dne vyložení voličských seznamů a z toho aspoň poslední tři měsíce v obci, o jejíž seznamy jde, kteří nejsou tímto zákonem výslovně vyloučeni z práva voliti a nenáleží k těm, kdož nemohou voliti podle ustanovení zákona č. 56/1927 Sb. z. a n.

(2) Za členy okresních zastupitelstev mohou býti voleni státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den volby dokonali 30 roků věku svého, bydlí v okrese aspoň dva roky ode dne rozepsání volby zpět počítajíc, nejsou podle § 2 vyloučeni z práva voliti a nenáleží k těm, kdož nemohou býti členy (náhradníky) okresního zastupitelstva podle § 62 nebo nemohou býti voleni podle ustanovení zákona č. 56/1927 Sb. z. a n.

§ 62.

(1) Nikdo nemůže býti zároveň členem dvou nebo několika okresních zastupitelstev.

(2) Stal-li se někdo členem několika okresních zastupitelstev, jest povinen ohlásiti do osmi dnův ode dne poslední volby, ve kterém okresním zastupitelstvu chce jako člen zůstat; oznámení dlužno učiniti příslušným okresním hejtmanům (náčelníkům). Neučiní-li ohlášení v uvedené lhůtě, pozbývá členství ve všech okresních zastupitelstvech.

(3) Členy okresních zastupitelstev nemohou býti členové Národního shromáždění, zemského zastupitelstva a úředníci nebo zřizenci úřadů, ústavů a podniků v § 6 uvedených, jakož i členové obecních zastupitelstev, pak úředníci nebo zřizenci obecních úřadů, ústavů a podniků obcí ležících v okrese.

(4) Byl-li členem okresního zastupitelstva zvolen člen zemského nebo obecního zastupitelstva, přísluší okresnímu hejtmanu (náčelníku), by jej do osmi dnů vyzval, aby prohlásil, ve kterém sboru chce jako člen zůstat. Neprohlásí-li se vyzvaný do osmi dnů, pokládá se za to, že vzdal se členství v zemském, pokud se týče v obecním zastupitelstvu.

(5) Jestliže se člen okresního zastupitelstva stal členem Národního shromáždění, úředníkem, zřizencem obecního, okresního, zemského nebo těmto nadřízeného úřadu, obecního, okresního nebo zemského ústavu nebo podniku, pozbývá členství v okresním zastupitelstvu.

(6) Byl-li úředník nebo zřízenec obecního, okresního, zemského nebo nadřízeného úřadu, obecního, okresního nebo zemského ústavu nebo podniku zvolen do zastupitelstva okresního, jest jeho volba neplatná.

(7) Ustanovení předchozích odstavců platí též o náhradnících.

§ 63.

Příbuzenství a švakovství.

Ustanovení § 55 platí také pro členství v okresním zastupitelstvu.

§ 64.

Okresní volební komise.

(1) Na místo zemské volební komise (§ 8, č. 3) nastupuje okresní volební komise.

(2) Předsedou této komise jest okresní hejtman (náčelník), jemuž přísluší práva

a povinnosti, které tento zákon dává zemskému prezidentu, jakožto předsedovi zemské volební komise.

(3) Kromě předsedy a jeho zástupce jsou členy okresní volební komise zmocněnci volebních stran v okrese.

§ 65.

Rozepsání voleb.

Volby okresních zastupitelstev rozepisuje s konečnou platností zemský prezident tak, aby přípravy k volbě byly včas ukončeny a volba byla provedena před uplynutím období starého zastupitelstva okresního. Volba se vyhlásí v úředním listě, jakož i v každé obci i osadě dotčeného okresu podle ustanovení § 14.

§ 66.

Kandidátní listiny.

(1) Kandidátní listiny předloží strany ve lhůtě, určené v § 20, předsedovi okresní volební komise, který má povinnosti v § 20 uvedené.

(2) Aby kandidátní listina byla platná, musí být opatřena ověřenými podpisy nejméně 50 voličů, zapsaných do stálých voličských seznamů v obcích okresu. Podpisy ověřiti může také starosta společně s jedním členem obecní rady obce, v níž jest občan zapsán do stálých voličských seznamů.

(3) Všecky platné kandidátní listiny vyhlásí předseda okresní volební komise nejméně čtrnáctý den přede dnem volby na úřední desce.

§ 67.

(1) Předseda okresní volební komise dá rozmnožiti platné kandidátní listiny tiskem a zašle je starostům obcí.

(2) Náklady tisku uhradí z polovice okres a z polovice strany.

(3) Ustanovení § 27 platí obdobně. Odstavec 6, věta třetí tohoto paragrafu netýká se stran sdružených, když aspoň jedna z nich dosáhla mandátu.

§ 68.

Vyhlášení volebních výsledků.

(1) Po skončeném skrutiniu oznámí předseda okresní volební komise výsledek volby a

sdělí jej obcím, jež pak jej vyhlásí veřejnou vyhláškou.

(2) Ve vyhlášce budiž též uvedeno, do kdy, kde a jak možno podati námitky proti volbě.

(3) Zároveň buď výsledek volby oznámen zemskému úřadu.

§ 69.

Oprava výsledku volby, byla-li zvolena osoba nevolitelná.

(1) Zemský úřad přezkoumá, zdali nebyly zvoleny osoby nevolitelné. Stalo-li se tak, prohlásí s konečnou platností volbu osoby nevolitelné za neplatnou a rozhodne, kdo je zvolen na místě osoby, jejíž volba byla prohlášena za neplatnou.

(2) Rozhodnutí toto vyhlásí zemský prezident v zemském věstníku a sdělí je prostřednictvím okresního úřadu obcím, jež ihned je vyhlásí veřejnou vyhláškou po dobu osmi dnů.

§ 70.

Námitky proti volbě.

(1) Námitky proti volbě může podati každý volič v okrese ve lhůtě osmi dnů, počínaje dnem po vyhlášení výsledku volby v obci.

(2) Námitky nutno podati písemně u okresního úřadu. Okresní úřad předloží námitky i s volebními spisy nejdéle do pěti dnů zemskému úřadu.

(3) O námitkách rozhodne zemský úřad s konečnou platností.

§ 71.

Ustavení se okresního zastupitelstva.

(1) Nebyly-li proti volbě podány námitky, nebo bylo-li o námitkách pravoplatně rozhodnuto, svolá okresní hejtmán (náčelník) členy okresního zastupitelstva do sídla okresního úřadu, aby do rukou okresního hejtmána (náčelníka) složili slib, že budou věrní republice Československé, zachovávatí zákony a plniti svědomitě povinnosti svého úřadu. Výhrady nebo dodatky ke slibu považují se za odepření slibu a za odmítnutí přijmouti volbu.

(2) Jakmile dvě třetiny okresního zastupitelstva složily slib, jest okresní zastupitelstvo ustaveno a vykoná se volba okresního výboru a komisí podle obdoby §§ 54 až 57.

(3) Okresní hejtman (náčelník) jest oprávněn, aby přijetím slibu a zahájením a řízením této schůze pověřil i jiného úředníka okresního úřadu.

(4) O námitkách proti volbě platí obdobně § 70.

ČÁST TŘETÍ.

Ustanovení všeobecná.

§ 72.

Ustanovení trestní.

Nejde-li o trestný čin přísněji stíhaný, trestce se:

I. Jako přečin tuhým vězením od jednoho do šesti měsíců:

1. odepře-li předseda zemské neb okresní volební komise nebo jiná osoba k tomu určená přijmouti kandidátní listinu a vyhověti i jinak povinností uvedeným v §§ 20 až 26;

2. dá-li předseda zemské neb okresní volební komise nebo jiný úředník, obecní starosta nebo obecní zřízenec zúmyslně nebo z hrubé nedbalosti vyhlásiti, rozmnožiti nebo dodati nesprávné kandidátní listiny;

3. odnámá-li kdo voliči bez jeho výslovného souhlasu kandidátní listiny, nebo škrtá-li mu v těchto listinách;

4. mění-li kdo proti ustanovení zákonů voličské seznamy veřejně již vyložené;

když kdo:

5. vydá volební komisi nestejné hlasovací obálky;

6. neodvede volební komisi nedoručených legitimačních lístků;

7. nešetří zákazu o výčepu, prodeji a podávání nápojův obsahujících alkohol.

Pokus je trestný.

II. Jako přestupek soudem stíhaný trestem na penězích od 50 Kč do 5000 Kč, nebo vězením od týdne do tří měsíců, když kdo:

1. proti ustanovení § 4 se snaží vykonati právo volební ve více než jedné obci;

2. odepře ověření podpis voličův na kandidátní listině (§§ 20 až 26);

3. odepře oprávněné osobě vydati legitimační nebo hlasovací lístek;

4. žádá za rozmnožení kandidátních listin (hlasovacích lístků) ceny nepřiměřeně vysoké;

5. nedá svým zaměstnancům nebo podřízeným prázdno k výkonu volebního práva;

6. proti ustanovení zákonů zabráňuje nebo znemožňuje nahlížení do voličských seznamů a činiti si opisy nebo výpisy;

7. nezachová zúmyslně lhůt, jejichž zachování je tímto zákonem nařízeno;

8. když osoba k tomu povinná nevyloží včas voličských seznamů.

III. Jako přestupek politickými úřady stíhaný pokutou od 20 Kč do 5000 Kč, nebo vězením od 24 hodin do jednoho měsíce, když kdo:

1. agituje v budově, v níž jest místnost volební, nebo v budově té zřídí volební kancelář;

2. volby bez omluvného důvodu se nezúčastní;

3. vědomě nejso zapsán v seznamech voličských podepíše kandidátní listinu;

4. neoprávněně podepíše kandidáta na prohlášení, připojeném ke kandidátní listině;

5. kandiduje vědomě na několika kandidátních listinách;

6. nesplní-li povinnosti stanovené v § 29; s druhým odsouzením pro tento čin může býti spojena ztráta živnosti;

7. kdo vykoná volební právo, ač bylo praplatně rozhodnuto, že není státním občanem Československé republiky, nebo ač je si vědom, že v den vyložení seznamů voličských, které jsou podkladem volby, nepřekročil věku, jež tento zákon stanoví jako podmínku volebního práva.

§ 73.

Volební právo členů obvodních volebních komisí, jejich náhradníků a úředníků vykonávajících dohled.

Členové obvodních volebních komisí, jejich náhradníci a úředníci vykonávající dohled u obvodní volební komise, kteří jsou zapsáni do stálých voličských seznamů jiné obce téže země, pokud se týče téhož okresu, odevzdají při volbách do zemského zastupitelstva, pokud se týče při volbách do okresního zastupitelstva hlas v obci, v níž jsou členy (náhradníky) obvodní volební komise, nebo konají dohled při této komisi. Předloží obvodní volební komisi průkaz politického úřadu přímo nadřízeného obci, v níž jsou zapsáni do stálých voličských seznamů, že v seznamech těch je

poznámeno, že vykonají volební právo pro tuto volbu v obci, u jejíž obvodní volební komise fungují. Politický úřad, dav potvrzení, učiní opatření, aby to bylo poznámeno nejpozději devátý den přede dnem volby ve stálých voličských seznamech, ve kterých, tento volič je zapsán. Osoba taková nesmí býti připuštěna k volbě v obci, v níž je zapsána do stálých voličských seznamů.

§ 74.

D o h l é d a c í ú ř a d.

(1) Dohledacím úřadem podle ustanovení tohoto zákona rozumí se, pokud jde o města s vlastním statutem neb o města s regulovaným magistrátem, zemský úřad, jinak okresní úřad, v jejichž obvodu obec nebo město leží.

(2) Úřad tento bdí nad řádným a včasným prováděním všech úředních úkonů, volebním řádem obci nařízených. Shledá-li, že obec jedná nedbale nebo nesprávně, může, zachovávaje pravomoc komisí ustanovených v tomto zákoně, úkon zcela nebo z části dáti provést vlastními orgány nákladem obce. Obec pak má právo postihu na povolaných orgánech obecních.

§ 75.

P o č e t o b y v a t e l s t v a.

Kde se v tomto zákoně mluví o počtu obyvatelstva, je rozhodný stav podle výsledků posledního všeobecného úředního sčítání lidu.

§ 76.

J m e n o v a n í č l e n o v é z e m s k ý c h a o k r e s n í c h z a s t u p i t e l s t e v.

Ustanovení §§ 5 a 6, 61 a 62 tohoto zákona platí obdobně i pro jmenované členy zemských a okresních zastupitelstev.

§ 77.

O s v o b o z e n í o d k o l k ů v a p o- p l a t k ů.

Veškerá podání a zápisy, námítky, stížnosti ve věcech voleb zemských zastupitelstev, zemských výborů a komisí (§§ 54 a 59) a okresních zastupitelstev, okresních výborů i komisí a přílohy k nim, jakož i ověření podpisů voličů na kandidátních listinách (§§ 20 a 66) a kandidátů (§ 25) jsou prosty kolků, a pokud nejde o ověření podpisů před notářem, i poplatků.

§ 78.

F o r m u l á ř e.

Formuláře vyhlášek, protokolů volebních komisí, seznamů hlasovacích a legitimačních lístků dodá správa státní zdarma.

§ 79.

Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr vnitra.